

Державні контракти (договори) для потреб оборони + приклад калькуляції витрат

Пунктом 1 [Особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 № 1275 \(далі — Особливості по оборонних закупівлях\)](#), встановлено, що ці особливості встановлюють порядок та умови здійснення оборонних закупівель (далі — закупівлі) для державних замовників у сфері оборони, служб державного замовника, а також військових частин, організацій (установ, закладів), що уповноважуються рішенням державного замовника у сфері оборони на здійснення закупівель **та укладення державних контрактів (договорів)** (далі — державні замовники), із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану.

Також у пункті 2 [Особливостей по оборонних закупівлях](#) встановлено, що в цих особливостях терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України «Про оборонні закупівлі», «Про публічні закупівлі» та інших нормативно-правових актах, розроблених на їх виконання.

Отже, пунктом 17 частини 1 статті 1 [Закону України «Про оборонні закупівлі» № 808-IX від 17.07.2020 \(зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2526-IX від 16.08.2022\)](#) (далі — Закон про оборонні закупівлі) визначено, що **державний контракт (договір)** (далі — державний контракт (договір)) — угода, укладена у письмовій формі державним замовником від імені держави з виконавцем відповідно до затверджених планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення.

У пункті 8 [Особливостей по оборонних закупівлях](#) встановлено, що **державні контракти (договори)** укладаються державними замовниками з урахуванням положень [постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 335 «Деякі питання здійснення оплати товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану»](#) (далі — Постанова № 335).

Отже, проаналізувавши вищенаведені постанови і Закон про оборонні закупівлі, робимо висновок, що незалежно від вартості, якщо державні замовники будуть здійснювати закупівлі, за результатами таких закупівель вони будуть укладати саме державні контракти (договори). І норми, які стосуються таких державних контрактів (договорів), необхідно виконувати, навіть якщо закупівля здійснюється від 1 копійки.

Калькуляція витрат

Відповідно до підпункту 1 пункту 1 [Постанови № 335](#) на період воєнного стану ціна на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони України визначається на підставі **калькуляції витрат**,

сформованої виконавцем державного контракту (договору). При цьому під час розрахунку ціни враховуються всі податки та збори, загальновиробничі, адміністративні, операційні та інші витрати виконавця, пов'язані з виготовленням товарів, виконанням робіт та наданням послуг.

Отже, ціни на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг визначаються на підставі **калькуляції витрат**, сформованої виконавцем державного контракту (договору). Якою саме повинна бути така калькуляція, в Постанові № 335 не встановлено, тому можемо запропонувати **приклад калькуляції витрат для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони**, яку при укладанні договору доцільно вимагати від виконавця для підтвердження ціни на товари, виконання робіт та надання послуг для забезпечення потреб сектору безпеки та оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки та оборони України.

Калькуляція (від лат. обчислення) — це обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт і послуг, а також заготівельної собівартості матеріальних цінностей та засобів виробництва за елементами витрат.

Зміна істотних умов державного контракту

Відповідно до підпункту 1 пункту 1 Постанови № 335 істотні умови державного контракту (договору) не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків:

продовження строку дії державного контракту (договору) та строку виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг **у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин**, що спричинили таке продовження, зокрема обставин непереборної сили, затримки фінансування витрат замовника, за умови, що така зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в державному контракті (договорі);

зміни ціни в державному контракті (договорі) у зв'язку із зміною ставок податків і зборів та / або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування — пропорційно до зміни таких ставок та / або пільг з оподаткування, а також у зв'язку із зміною системи оподаткування пропорційно до зміни податкового навантаження внаслідок зміни системи оподаткування;

зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, ARGUS, регульованих цін (тарифів), нормативів, середньозважених цін на електроенергію на ринку «на добу наперед», що застосовуються в державному контракті (договорі).

Під час розрахунку та встановлення цін положення щодо визначення ціни на основі

розрахунково-калькуляційних матеріалів, встановлені [Порядком формування та коригування очікуваної вартості товарів, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких здійснюється за неконкурентною процедурою](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2021 № 309 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 30, ст. 1737), та умови договорів, укладених відповідно до цього Порядку, **не застосовуються**.

Відмова від відшкодування витрат виконавця у складі ціни товарів (робіт, послуг), обґрунтованих технічною, технологічною документацією та обліковою політикою виконавця, не допускається.

Відповідальність за неправильність розрахунку, необґрунтованість витрат за **статтями калькуляції витрат** несе виконавець державного контракту (договору).

Ціна державного контракту (договору) не може бути змінена у бік збільшення щодо зобов'язань у частині:

неналежного виконання державного контракту (договору) з вини виконавця;

прострочення строків постачання товарів (виконання робіт, надання послуг) з вини виконавця;

здійсненої попередньої оплати.

Отже, усі вищеперелічені норми необхідно враховувати при укладанні **державного контракту (договору)**.

Звертаємо увагу! Державні контракти (договори), укладені за результатом проведення рамкових угод, мають суттєво інакший порядок та умови, які не охоплені в цій статті, оскільки пунктом 4 постанови Уряду від [11.11.2022 № 1275](#) «Про затвердження особливостей здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» унормовано, що до 31.12.2022 державним замовникам дозволено здійснювати закупівлі товарів, визначених у додатку до особливостей, затверджених цією постановою, без застосування видів (процедур) закупівель / спрощених закупівель, визначених законами України «Про оборонні закупівлі» та «Про публічні закупівлі», а також без застосування положень, визначених абзацом першим пункту 9 зазначених особливостей.

Із зазначеного вбачається, що **до 31.12.2022 державні замовники можуть не проводити рамкові угоди** у разі закупівель товарів, визначених у додатку [до цих особливостей](#), вартість яких дорівнює або перевищує 200 тис. гривень.

Підіб'ємо підсумки:

незалежно від вартості, якщо державні замовники у сфері оборони, служб державного замовника, а також військових частин, організацій (установ, закладів),

що уповноважуються рішенням державного замовника у сфері оборони на здійснення закупівель відповідно до Особливостей по оборонних закупівлях, будуть здійснювати закупівлі, за результатами таких закупівель вони будуть укладати саме державні контракти (договори);

ціни на постачання товарів, виконання робіт та надання послуг визначаються на підставі калькуляції витрат, сформованої виконавцем державного контракту (договору);

відповідно до підпункту 1 пункту 1 Постанови № 335 істотні умови державного контракту (договору) не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім певних випадків;

відповідальність за неправильність розрахунку, необґрунтованість витрат за статтями калькуляції витрат несе виконавець державного контракту (договору).

Статті за темою:

[«Нова постанова по оборонних закупівлях № 1275: хто може нею користуватися?»](#);

[«Нова Постанова № 1275 про особливості здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану набрала чинності»](#).